

ОКВИР ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ

11. Кризни план (план управљања кризним ситуацијама)

- **Шта је Кризни план, шта садржи и шта одређује**

Кризни план је план управљања кризним ситуацијама којим се примењују се утврђене мере и поступци када постоји директни или индиректни ризик по здравље људи и здравље животиња услед појаве нарочито опасних заразних болести.

Циљ кризног плана је да обезбеди и одреди средства и ресурсе, дефинише задатке, одговорност, начине интервенисања и усклађивања различитих институционалних нивоа укључених у спречавање и контролу заразних болести животиња, помоћу јасно дефинисаних мера праћења, спречавања ширења, и поступака код сузбијања и искорењивања болести и управљања ризиком у кризним ситуацијама, да предвиди организацију и управљање различитим оперативним фазама кризне ситуације, одређујући и планирајући активности, координацију и поступања у фази мировања и у фази хитних интервенција, да јасно дефинише линију ланца командовања, управљања и координације на одређеним оперативним нивоима (национални/централни и регионални/локални центри), укључујући улогу институција и организација које учествују у управљању кризним ситуацијама, да обезбеди сарадњу са другим министарствима, органима управе и институцијама, као и међународним ветеринарским и здравственим организацијама у складу са обавезама, да обезбеди континуирано обавештавање становништва о предузетим мерама и предвиди надокнаду штете настале услед појаве заразне болести у кризној ситуацији.

- **Хијерархија управљања**

Командни ланац је подељен на стратешки ниво који чине Министар-Директор Управе за ветерину, Тим за доношење одлука и Стручна група, тактички ниво који чине Национални кризни центар и Национална референтна лабораторија и оперативни ниво који представљају регионални кризни центри (12) са центрима за брзо реаговање (4) и локални кризни центри (25).

- **Одговорност, сарадња и комуникација релевантних учесника**

Учесници у реализацији Кризног плана су Министарство надлежно за послове ветеринарства, заштите животне средине и природних ресурса, ванредне ситуације, унутрашње послове, одбране, правде, државне управе и локалне самоуправе, финансија, привреде, царина и трговине и друга министарства по потреби. Кризни план спроводе кризни центри на државној територији. Национални кризни центар (НКЦ) координише активностима регионалних и локалних кризних центара кроз оперативна упутства и процедуре и пружа организациону и техничко-научну подршку, обезбеђује и распоређује средства потребна за управљање кризном ситуацијом, набавку, складиштење лекова и

дезинфицијенса, дефинише и разрађује поступке и процедуре у случају брзог реаговања, обезбеђује благовремено информације и упутства грађанима у вези са кризном ситуацијом у земљи и мерама које се спроводе, размењује информације са надлежним међународним институцијама и организацијама, обезбеђује сарадњу и координацију са Сектором за ванредне ситуације, полицијом, војском, локалном самоуправом и другим државним органима и институцијама.

Регионални кризни центри (РКЦ) су распоређени у ветеринарским институтима и имају улогу да идентификују потребне и расположиве људске ресурсе, располажу и координишу дистрибуцијом потребне опреме и средстава, спроводе мере на рестриктивним подручјима и врше контролу спровођења наложених мера, обезбеђују организациона и техничка упутства и процедуре на регионалном и локалном нивоу у складу са упутствима НКЦ, сакупљају и анализирају податке и обезбеђују доступност информација НКЦ, обезбеђују и прослеђују, у сарадњи са званичним изворима информација на локалном нивоу, обавештења грађанима о ризицима којима су изложени, дају смернице и упутства за поступање у појединим ситуацијама и организују и координишу сарадњу са јединицама локалне самоуправе, полицијом и другим институцијама локалном и регионалном нивоу. У оквиру РКЦ, постоје четири Центра за брзо реаговање у Београду, Новом Саду, Краљеву и Нишу.

- **Опис ресурса који су потребни за брзо и ефикасно спровођење мера укључујући лабораторијско особље, опрему и инфраструктуру**

У спровођењу Кризног плана укључени су сви релевантни субјекти ветеринарске струке, службе локалне самоуправе и институције и организације, са опремом и средствима којима располажу, укључујући заштитну и лабораторијску опрему, средства и опрему за убијање и нешкодљиво уклањање животиња, дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију, превозна средства и гориво, средства и опрему за логистику и комуникацију на централном и локалном нивоу и посебну опрему и средства у оквиру РКЦ за брзо реаговање.

- **Приручник за спровођење Кризног плана за класичну кугу свиња**

У Приручнику о начину спровођења кризног плана за класичну кугу свиња (ККС), детаљно су описани поступци и процедуре које се примењују у случају појаве ове заразне болести. Приручник садржи поглавља описа болести, мера и процедура које се примењују на газдинствима у повољној и неповољној епизоотиолошкој ситуацији и критеријуме и начин спровођења заштитне и хитне вакцинације. У прилозима Приручника дат је Образац епизоотиолошког упитника, Процедура поступка на газдинству, начин и поступке код убијања и нешкодљивог уклањања лешева, чишћење, прање и дезинфекција, обрада производа и материјала, лабораторијска дијагностика, форме извештавања и евиденције, сценарио епизоотоје колести ККС.

- **Благовремено обнављање знања о клиничким знацима и дијагностици ККС, епизоотиолошком увиђају и мерама за искорењивање ККС,**

- Вежбе за случај избијања ККС,
- Информативне кампање

Министарство припрема и спроводи вежбе симулације избијања ККС свиња ради провере кризних планова и израђује и организује план едукације за ветеринаре у вези откривања, праћења, сузбијања и искорењивања болести, као и информативне кампање намењене власницима животиња и заинтересованим субјектима.

- План хитне вакцинације

У случају појаве заразне болести ККС, на зараженом и угроженом подручју спроводи се вакцинација свих невакцинисаних свиња, као и свиња код којих је од последње вакцинације прошло више од шест месеци, у газдинствима са пријемчивим животињама, према плану вакцинације.

- Измене и допуне Кризног плана

Министарство врши попис и води евиденцију свих расположивих ресурса, опреме и средстава потребних за примену Кризног плана и ревидира спискове по потреби. Кризни план се редовно ажурира сваке пете године.

- Закључак

За успешно спровођење кризног плана потребно је:

1. Правилно проценити анализе ризика на основу доступних параметара;
2. Обезбедити потребну опрему, средстава и људских ресурса, у вези са ангажовањем реално расположивог стручног особља и средстава и у складу са економском проценом;
3. Јасно одредити циљеве и поступке, као и ланац командовања и начин управљања у појединим фазама ванредне ситуације;
4. Обезбедити координацију и континуиран проток информација од суштинског значаја између учесника у реализацији кризног плана;
5. Стриктно и потпуно спровођења наложених мера;
6. Информисање јавности правовремено и на примерен начин како би се избегла паника и обезбедила кооперативност.